

De das. Een witte raaf

Deze mooi ogende brochure maakt deel uit van een educatief pakket over de das, dat verder bestaat uit een fraaie kleurenposter, een kleur- en zoekplaat en een bladwijzer. Het is niet helemaal duidelijk welk publiek wordt beoogd. De inhoud is bij wijlen banaal, dan weer vrij moeilijk voor een jonge lezersgroep. Het geheel is doorspekt met kleine onnauwkeurigheden, die gemakkelijk hadden kunnen worden voorkomen.

De meeste aandacht gaat naar de biologie van de das. Het is jammer dat de Cel Milieu- en Natuureducatie van de Administratie Milieu-, Natuur-, Land- en Waterbeheer (AMINAL) van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap de kans liet liggen om het belang van de dassenbescherming in een ruimere context te plaatsen en dieper in te gaan op de mogelijkheden die hiervoor ter beschikking staan. Hierdoor behoort de folder nu tot één uit duizenden.

Het gehele pakket is leuk bedoeld, maar in de uitvoering gelflopt. Hierdoor schiet het zijn doel enigszins voorbij. Bovendien zit het vol schoonheidfoutjes, de betreurenswaardige zetduivel aan het begin van het eerste hoofdstuk niet te na gesproken. De kwaliteit van de foto's is erg verschillend en de lay-out lijkt ietwat geforceerd. Dit geeft de indruk dat een aantal kansen om een aangenaam leesboekje te maken, zijn vastgelopen door haast en spoed. Gelukkig maken de bijlagen veel goed.

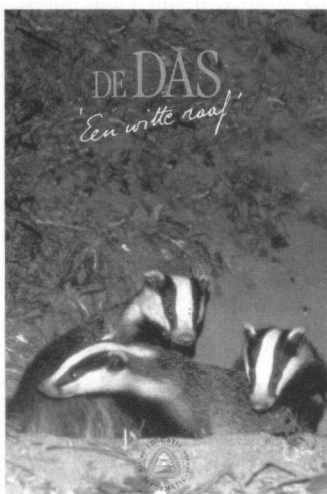
Hopelijk zit u niet op de brochure te wachten. Wijzelf hadden er drie brieven en twee telefoontjes voor nodig om uiteindelijk na vijf maanden wachten een exemplaar ter bespreking te bemachtigen.

Dirk Criel

Het 'Pakket das' is enkel in zijn geheel te krijgen, door overschrij-

BESPREKING

ving van BF 50 (f 2,50) op rekeningnummer 091-2226005-78 ten name van AMINAL-Ontvangsten, Belliardstraat 14-18, 1040 Brussel, België.

Dassentunnels onder de loop

In opdracht van de Vereniging Das & Boom heeft de Wetenschapswinkel van de Katholieke Universiteit Nijmegen (KUN) twee onderzoeken verricht naar de effectiviteit van dassentunnels. Dit resulteerde in twee rapporten, die als basis dienden voor de brochure die hier besproken wordt. De brochure is geschreven voor tunnelbeheerders en beleidsmakers.

Het eerste onderzoekje richtte zich op het gebruik van tunnels door dassen en andere dieren. Dit gebeurde aan de hand van de sporen die in de tunnelseinden werden gevonden. Het tweede onderzoekje richtte zich op de procedures rondom de aanleg en het beheer van de tunnels. Hiervoor is een enquête gehouden onder de beheerders en de initiatiefnemende of adviserende organisaties.

Het blijkt dat dassentunnels ook door andere diersoorten gebruikt worden, mits ze niet teveel door dassen worden gebruikt! De aanwezigheid van dassen lijkt andere diersoorten af te schrikken. Dassentunnels zijn dus gedeeltelijk multifunctioneel. Dit zijn niet echt nieuwe inzichten (zie bijv. Zoogdier 4(2), pagina 6-9). De meest interessante resultaten werden bereikt met de enquête. Aspecten die in de enquête aan bod kwamen waren de aanleiding om een tunnel aan te leggen, de keuze van de locatie, de rol van de diverse instanties, het functioneren van de tunnels (voldoet de tunnel aan de technische criteria en aan de criteria zoals genoemd in de brochure 'Dassen veilig op weg') en de procedures die doorlopen moeten worden om een tunnel aan te leggen en daarna optimaal te laten functioneren (in het laatste geval gaat het dan om zaken als onderhoud, afschrijving, evaluatie en de verdeling van de taken onder de verantwoordelijke organisaties). De conclusies naar aanleiding van deze enquête zijn vooral negatief. Tunnels worden 'ad hoc' aangelegd (dassennota's spelen geen rol!) en daarna min of meer aan hun lot overgelaten. Goede afspraken wie verantwoordelijk is voor het onderhoud of de evaluatie van de tunnel zijn er vaak niet. Aan afschrijving wordt meestal niet gedaan, zodat de kans groot is dat, als de tunnel over een paar jaar vervangen moet worden, er geen geld voor is.

De brochure besluit met aanbevelingen om de aanleg van dassentunnels en hun optimaal functioneren over een lange periode te verbeteren. Deze aanbevelingen alleen bieden daarvoor niet voldoende hou-

vast. Voor de technische aspecten van dassentunnels moet de brochure 'Dassen veilig op weg' geraadpleegd worden.

Dennis Wansink

Antoine Janssen, 1995. Dassentunnels onder de loep. Wat er mis kan gaan en hoe het beter kan. Wetenschapswinkel Nijmegen, KUN. 30 pp. Te bestellen bij de Wetenschapswinkel, tel. 024-3615450 (NL).
Vereniging Das & Boom, 1992. Dassen veilig op weg; verkeersvoorzieningen voor dassen. Vereniging Das & Boom, Beek-Ubbbergen. 27 pp. Te bestellen via telefoon 024-6842294 (NL).

Eekhoorns en verkeer

In de serie 'Versnippering' van de Dienst Weg- en Waterbouwkunde van Rijkswaterstaat is deel 25 verschenen. Het betreft het verslag van een oriënterend onderzoek naar het mogelijke effect van de geluidsbelasting van snelwegen op eekhoorn-populaties. Op 20 lokaties werd de nestdichtheid in dennenbossen gemeten, steeds binnen 100 meter van de snelweg en op minimaal 500 meter afstand van de zelfde weg. Er werden geen statistisch significante verschillen gevonden tussen deze gepaarde waarnemingen. Dit betekent dat er geen bewijzen zijn voor een

eventueel effect van het weg-geluid op eekhoorns.

Jaap Mulder

W.Nieuwenhuizen & R.C. van Apeldoorn, 1995. De mogelijke verstoring van eekhoorns door verkeer: een oriënterend onderzoek. Rapport W-DWW-95-714, Rijkswaterstaat. 41 pp. Te bestellen (f 15,-) bij RWS-DWW, 015-2699482.

Zeehonden in Pieterburen

Er is al veel geschreven over de zeehonden van de Noordzee en het werk van de Zeehondencreche Pieterburen. In dit boek staat weinig tekst, maar erg veel foto's. De foto's zijn momentopnames uit het leven van de zeehonden die bij de Zeehondencreche worden binnengebracht, tot het moment dat ze weer worden vrijgelaten in de Waddenzee. In 54 foto's wordt een beeld geschetst van de handelingen die nodig zijn om een verzwakte of zieke zeehond op te lapen, zodat hij/zij weer voor

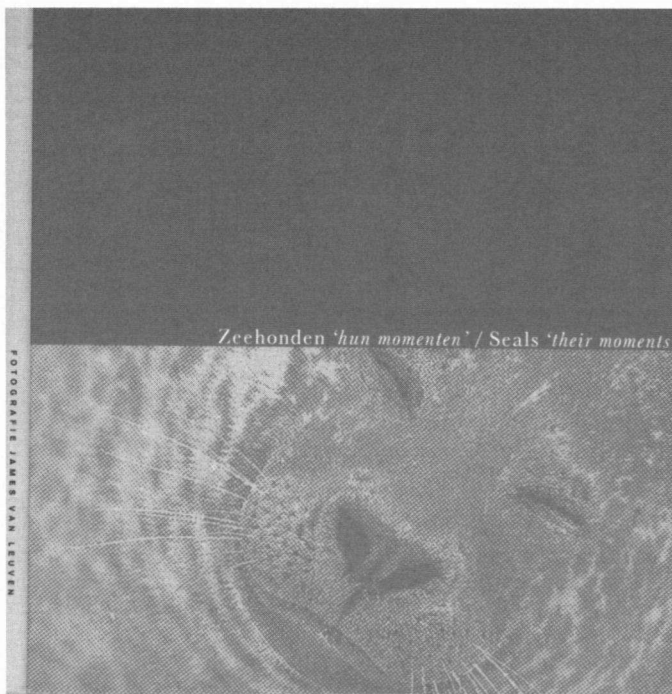
zichzelf kan zorgen. De begeleidende teksten zijn zowel in het Nederlands als in het Engels geschreven. Of dit nodig was, vraag ik me af, want het is vooral een kijkboek. De opbrengst van het boek komt geheel ten goede aan de opvang van zeehonden.

Dennis Wansink

James van Leuven, 1995. Zeehonden 'hun momenten': in Pieterburen / op het wad. Van Leuven, Oirschot. 84 pp. Formaat 21,1 bij 21,1 cm. Voor meer informatie: Monique Blommenstein (Budelse drukkerij), tel. 0495-491406 (NL).

Zeezoogdieren op postzegels

Er worden ontzettend veel postzegels gemaakt in de wereld. Elk land(je) geeft zijn eigen series uit. Tegenwoordig hebben de series meestal een thema. Dick Bekker heeft afbeeldingen van alle postzegels waar zeezoogdieren op staan, bijeengebracht in een losbladige map en ze gerangschikt per land. Behalve de, in

DETAIL TOPICAL STAMP CATALOGUES

Whales & Seals

and other Sea Mammals

1100 pictures

120 pages
encyclopedia

de filatelie gebruikelijke, gegevens over de waarde van de postzegels, wordt van alle soorten een biologische beschrijving gegeven. De beschrijving gaat in op het uiterlijk van de soort, de mondiale verspreiding, de ecologie (voorzover daar iets over bekend is), de aantalsontwikkelingen en de bedreigingen. De soortbeschrijvingen omvatten 123 pagina's en bij elke beschrijving staat een postzegel met de soort afgebeeld.

De zeezoogdieren die behandeld worden zijn de walvissen, de zeehonden, de zeeleeuwen, de walrus en de zeekoeien. Zeeotters zijn niet opgenomen. De beschrijvingen bevatten de

laatste kennis over de zeezoogdieren. Walviskenners als Chris Smeenk en organisaties als Greenpeace en het Dolfinarium Harderwijk zijn geraadpleegd. Hoewel ik zelf absoluut niet geïnteresseerd ben ik postzegels verzamelen, was het leuk om de map door te bladeren. Ik stond versteld van het aantal (ei)landjes dat zijn eigen postzegels uitgeeft. Met de atlas erbij leer je meteen iets over de topografie van de wereld en de verspreiding van de zeezoogdieren. Er blijkt zelfs een land te zijn (Guyana) dat een gouden en een zilveren postzegel heeft uitgegeven!

Voor de filatelist is deze map

een 'must' en voor de zoogdierbescherming is dit een aardige manier om ook onder niet-mammalogen de kennis over zoogdieren te vergroten. De map met de losse bladen is ook verkrijgbaar in een cassette, zodat hij beschermt is tegen licht en stof.

Dennis Wansink

Dick Bekker, 1995. Whales & seals and other sea mammals. Detail Topical Stamp Catalogues, Groningen. 520 pp. Prijs f 75,- (BF 1.500) voor de map; f 10,- (BF 200) voor de cassette. Te bestellen via Dick Bekker, Grote Rozenstraat 18b, 9712 TH Groningen, telefoon 050-3146018 (NL).